

SITUATIERAPPORT DCC VWS | Nieuw Coronavirus

1. GEGEVENS	
Aan	Bewindspersonen en Bestuursraadleden VWS, adviseurs BPZ DCC VWS (5.1.5@minvws.nl), crisiscoördinatoren, crisisbeleidsadviseurs CZ IZ (incl. PV Geneve en PV Brussel) LZ ZJCN DCO PG GMT Rijksheren IGJ DCC lenW Crisiscoördinator Buitenlandse Zaken NCC DCC BZK DCC LNV Attaché VWS Washington, India en Beijing LOCC AZ RIVM
Periode	21 april 2020, tot 21:30 uur
Nummer	63
Planning	dagelijks
Classificatie	Dep. Vertrouwelijk

2. INFORMATIEBEELD	
Kernverhaal	In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van een nieuw coronavirus. Dit virus kan de ziekte COVID-19 veroorzaken. Het nieuwe virus heeft zich inmiddels wereldwijd verspreid. Ook in Nederland zijn COVID-19 patiënten en zijn er patiënten overleden aan het virus. Het Nederlandse beleid is erop gericht om verspreiding maximaal te controleren en zo de druk op de zorg te minimaliseren.
Feiten	<ul style="list-style-type: none"> – Opname op IC: NICE meldt 1002 (bewezen en verdachte) patiënten op de IC (tijdstip 16:00). – Opname op IC volgens Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding: 1.087 (- 71) (tijdstip 16:00). – Het totaal aantal positief geteste patiënten: 34.134 (+ 729) – Het totaal aantal gemelde patiënten opgenomen (geweest) in het ziekenhuis: 9.897 (+ 118) – Het totaal aantal gemelde patiënten opgenomen (geweest) op de IC-afdeling: 2.657 (+ 30) – Het totaal aantal gemelde overleden patiënten: 3.916 (+ 165) (11% van het totaal aantal positief geteste patiënten) – Het totaal aantal positief geteste zorgmedewerkers: 11.194 (+406) – De leeftijd van de overledenen ligt tussen de 18 jaar en 102 jaar (mediaan is 81 jaar); de helft van de overleden patiënten was tussen de 75 en 87 jaar. Van de overleden patiënten onder de 70 jaar had 69% onderliggend lijden. – De verdeling tussen het aantal bevestigde patiënten en zorgmedewerkers is per provincie sterk verschillend, afhankelijk van de mate van verspreiding van het coronavirus en het lokale testbeleid. – Noord-Brabant en Zuid-Holland hebben de meeste gevallen met respectievelijk 7.209 en 6.886 besmettingen. – Van de 33.406 bevestigde personen werkt 33% (11.194) in de zorg; zij worden vaker dan andere groepen getest. Dit wil niet zeggen dat zij deze infectie tijdens het werk hebben opgelopen.

- De testcapaciteit is verruimd. Dit is ook te zien in het percentage positief geteste personen dat inmiddels afgenomen is tot onder de 20%. Gisteren bedroeg dit percentage 12.1%.
- De effecten van de maatregelen zijn zichtbaar. Het aantal in het ziekenhuis opgenomen patiënten in Nederland vertoont nog steeds een dalende lijn. Dat geldt ook voor het aantal patiënten opgenomen op de intensive care en het aantal mensen die met een laboratorium bevestigde infectie zijn overleden, zij het dat deze dalingen minder snel gaan in vergelijking met die van het aantal in het ziekenhuis opgenomen patiënten. Dit komt waarschijnlijk doordat de tijd tussen besmetting en overlijden langer is dan de tijd tussen besmetting en ziekenhuisopname.

3. OORDEEL (belangrijkste onderwerpen voor VWS)

Thema maximaal controleren

- Om 12u vandaag vond een technische briefing plaats. Hierbij gaven ^{5.1.2e} ^{5.1.2e} (GGD GHOR) en ^{5.1.2e} (VWS, directie Informatiebeleid) een presentatie over de apps. De hoofdboodschap van de Gouw was dat we via een integrale benadering kijken naar het verbeteren van digitale ondersteuning, het stroomlijnen van het proces (mogelijk via callcenter of chatbox) en een bron- en contactsporingsapp (BCO). Deze drie onderdelen zijn van elkaar afhankelijk en er wordt hiernaast ook nog aandacht besteed aan gedrag en samenleving. De hoofdboodschap van ^{5.1.2e} was dat geen van de 7 apps gereed is voor introductie, omdat op dit moment de apps nog niet voldoende veilig zijn en/of niet volledig voldoen aan de geformuleerde uitgangspunten. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft in het weekend gezegd te weinig informatie te hebben om een oordeel te kunnen vellen. Het College voor de rechten van de mens vroeg daarnaast extra uitleg voor waarom de inzet van apps nu gerechtvaardigd is.
- Vandaag heeft premier Rutte op een persconferentie na de MCCb bekend gemaakt dat er een kleine versoepeling van een aantal maatregelen zal komen:
 - Scholen in het onderwijs, inclusief het speciaal (basis)onderwijs, de dag- en gastouderopvang openen op 11 mei hun deuren. Kinderen kunnen naar de buitenschoolse opvang (BSO) op de dagen dat zij naar school gaan.
 - Scholen in het voortgezet onderwijs kunnen voorbereidingen treffen zodat leerlingen in het voortgezet onderwijs vanaf dinsdag 2 juni weer (deels) naar school kunnen.
 - Kinderen en jongeren krijgen vanaf 29 april meer ruimte voor georganiseerde buitensport en –spel (geen officiële wedstrijden); kinderen tot en met 12 jaar kunnen onder begeleiding samen buiten sporten. Jongeren van 13 tot en met 18 jaar mogen onder begeleiding buiten sporten met elkaar, maar dan met 1,5 meter afstand ertussen.
 - Topsporters kunnen op aangewezen trainingslocaties de training hervatten als zij 1,5 meter afstand in acht nemen.
- Evenementen vormen helaas een risico op te snelle en te brede verspreiding van het virus. Het huidige verbod op evenementen wordt verlengd tot 1 september.
- De meeste beperkingen zullen echter tot en met in ieder geval 19 mei van kracht blijven. In de week vóór 19 mei beoordeelt het kabinet wat er voor de periode daarna nodig is.

Thema Zorg voor Kwetsbare Personen

- Om de continuïteit van zorg voor kwetsbare ouderen waar mogelijk te waarborgen zijn 4 richtlijnen gepubliceerd op Rijksoverheid.nl voor: (1) dagbesteding, (2) mantelzorgers, (3) hulp bij huishouden en (4) hulpmiddelen zorg. De laatste twee zijn ook van toepassing op andere groepen kwetsbare mensen thuis.
- Nu het testbeleid verruimd is en het verdelingsmechanisme van PBM gericht is op waar het nodig is, wordt gewerkt aan het testen en beschikbaar stellen van PBM voor zorgverleners thuis die cliënten die besmet zijn met Covid-19 (of klachten hebben die hierop lijken) verzorgen of verplegen. Dit betreft bijvoorbeeld mantelzorgers, PGB gefinancierde informele zorgverleners, PGB gefinancierde ZZP-ers etc.

Thema Caribisch Nederland

- Het totaal aantal positief geteste patiënten: 97 op Aruba, 14 op Curaçao, 68 op St. Maarten, 2 op Saba, 2 op Bonaire en 2 op St. Eustatius.
- Saba heeft aan VWS medische versterking gevraagd.

- VWS heeft bilaterale contacten met ziekenhuizen op Curaçao en Aruba en de ziekenhuizen zijn in beeld bij landelijke coördinatiepunten voor genees- en hulpmiddelen.

Overig

Signalen vanuit de IGJ

- IGJ heeft op 15 en 16 april met 54 zorgaanbieders van verpleging en verzorging gebeld. 11% van deze organisaties geeft aan dat er een tekort is aan Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM). Ruim een derde van de 54 zorgaanbieders (35%) geeft aan dat er binnenkort een tekort aan PBM wordt verwacht. Uit gesprekken met koepelorganisaties half april blijkt daarnaast dat huisartsen, verloskundigen en aanbieders van ambulancezorg geen tekort meer hebben aan PBM. Tandartsen en fysiotherapeuten verwachten tekorten bij het opstarten van meer reguliere (niet spoed) zorg. Bij GGZ-instellingen is er echter nog veel schaarste aan PBM, al lijkt de situatie zich ook hier wel te verbeteren. Er worden op dit moment vooral veel tekorten gemeld van schorten met lange mouw.
- GGZ-instellingen, GZ-instellingen en diverse patiënt- en cliëntorganisaties geven aan dat het lastig is zorg te bieden in de 1,5 meter samenleving. De zorg in de gehandicaptenzorg, de jeugdzorg, de geestelijke gezondheidszorg en de verpleging en verzorging bestaat immers voor een groot deel uit aanraking en sociale activiteiten waarbij nabijheid noodzakelijk is.
- GGZ-instellingen zien meer signalen van huiselijk geweld. Ook GZ-instellingen maken zich zorgen over kinderen in problematische gezinssituaties. Het logeren is bijvoorbeeld volledig stopgezet. Daarnaast zijn er zorgen over nieuwe problematische gezinssituaties die nu helemaal niet in beeld zijn. Een inventarisatie op 15 april door het Landelijk Netwerk Veilig Thuis (LNVV) onder de Veilig Thuis organisaties (VT's) laat echter opnieuw eenzelfde beeld zien als de afgelopen periode. De corona quarantaine leidt landelijk niet tot een significante stijging in het aantal adviesvragen en meldingen bij Veilig Thuis. Dat betekent natuurlijk niet dat er niet meer huiselijk geweld of kindermishandeling plaats vindt. VWS heeft een nota gestuurd over de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling tijdens de coronacrisis, waarin meerdere acties benoemd worden. IGJ wijst zorgaanbieders in belondes op deze nota.

Internationaal

- Wereldwijd neemt het aantal COVID-19 patiënten snel toe (cijfers ECDC):
- Totaal aantal gevallen: 2.431.890 (+ 76.037).
- Totaal aantal sterfgevallen: 169.859 (+ 5.203).
- Ook in Europa (EU/EER + Verenigd Koninkrijk) stijgt het aantal gevallen snel:
- Totaal aantal gevallen: 967.598 (+ 19.905).
- Totaal aantal sterfgevallen: 101.726 (+2.494).
- De ECDC schat het risico op wijdverspreide verspreiding van COVID-19 in de komende weken in als matig wanneer mitigerende maatregelen zijn genomen, en als erg hoog als onvoldoende mitigerende maatregelen zijn genomen.
- De ECDC schat het risico op overschrijding van de gezondheidszorgcapaciteit in de komende weken in als hoog wanneer mitigerende maatregelen genomen zijn, en als erg hoog als onvoldoende mitigerende maatregelen genomen zijn.

4. COMMUNICATIE

Pers- en publieksinformatie

- Publiekscommunicatie wordt verzorgd door de Rijksoverheid via www.rijksoverheid.nl/coronavirus. Verschillende departementen leveren informatie voor deze website. Het RIVM geeft medische informatie en informatie over de verspreiding van het coronavirus in Nederland.
- Het NKC verzorgt de brede publieksinformatie en het informatienummer 0800-1351.
- Het informatienummer is bereikbaar tot 20:00.
- Op de website corona.steffie.nl legt uitleghulp Steffie moeilijke informatie over het nieuwe coronavirus op een eenvoudige manier uit. De website is speciaal bedoeld voor mensen met een verstandelijke beperking.

- Op de website van het RIVM is de ‘wegwijzer naar gegevensbronnen over COVID-19’ te vinden <https://databronnencovid19.nl/>. Deze wegwijzer toont een overzicht van databronnen die gerelateerd zijn aan het coronavirus en het bijbehorende ziektebeeld COVID-19. Van elke bron is een beschrijving opgenomen, en waar van toepassing een verwijzing naar de dataset(s).

5. OPSCHALING

VWS

DCC-VWS is opgeschaald

Overleggen

Afstemmingsoverleg met de bewindspersonen, SG en DG's maandag, dinsdag, woensdag en donderdag

Dagelijks afstemmingsoverleg met de directeur-generaal

NCC

NCC is opgeschaald

IAO dagelijks

ICCb en MCCb dinsdag en donderdag

OTCb dinsdag en vrijdag

BTCb maandag en donderdag

Betrokken actoren

VWS, RIVM, NCC, departementen, GGD 'en, huisartsen, ziekenhuizen, koepels